

Naturvenlig skovdrift – i praksis

En række af de arter, der er knyttet til levesteder i skoven, har ofte trange kår i intensiv skovdrift. Som skovejer kan man med en mere naturvenlig drift beskytte og fremme naturværdierne i skoven. Dette faktablad indeholder forslag til nogle vigtige justeringer af driften, som ofte kan udføres uden store økonomiske konsekvenser, men som vil gavne den biologiske mangfoldighed i skoven.

Første skridt mod en mere naturvenlig skovdrift er at undersøge hvilke "naturværdier" der findes på ejendommen. Det kan være moser og søer, de er som regel almindeligt kendte. Derimod kan der være sjældne forekomster af flora og fauna, som man ikke er klar over.

Det kan være en god ide at få lavet en driftsplan eller naturplan på ejendommen, hvor naturværdierne er beskrevet indgående - og ikke mindst registreret på et kort. Kortet er nemlig en vigtig informationskilde for skovarbejdere, maskinentreprenører og skovgæster om, hvor i skoven man skal tage særlige hensyn og i hvilket omfang.

Det tager virkelig lang tid at lave urskov i Danmark.

Urskoven findes ikke længere i Danmark og stort set heller ikke i resten af Europa. Vores skove i dag er oftest plantede og indeholder både hjemmehørende træarter (men ofte af udenlandsk afstamning), og udenlandske træarter. Det er meget langsigtet, og ikke realistisk, at ændre på de to forhold. Men det kan sagtens lade sig gøre at skabe skov med stor naturværdi baseret på den plantede og blandede skov.

Her er et par områder man kan have opmærksomhed på:

Dødt ved

Dødt ved i forskellige aldre og dimensioner er levesteder for en lang række specialiserede arter, der ernærer sig ved at nedbryde dødt ved (fx svampe og insekter).

Disse specialister er gået tilbage i takt med, at der er kommet mere "ordnede forhold" i skovene. Døde træer udgør ikke nogen hindring for almindelig skovdrift - snarere tværtimod, det er de levende træer der skændes om pladsen. Så man kan godt begrænse oprydningen i skoven, uden at det skader noget.

Tænk på spætter og flagermus.

Udover en lang række arter af svampe, laver, mosser, bregner, insekter og fugle, så er flagermus afhængige af hule træer til at overleve vinteren, det samme gælder for hulrugende fugle.

I den naturvenlige skovdrift er der plads til såkaldte "træruiner" - altså at lade nogle store døde træer stå til naturlig nedbrydning.

De økonomiske konsekvenser behøver ikke at være store for skoven, da det jo typisk de træer, som kvalitetsmæssigt har mindst kommerciel værdi.

Urørt skov

Mange "skovarter" (både insekter og svampe) er truede i dag, men findes dog i vore dyrkede skove. De bryder sig ikke om ændringer og spreder sig langsomt. Derfor er det naturvenlig skovdrift at have helt urørte dele af skoven, hvor der er plads til et uforstyrret skovmiljø.

Det er ofte foreneligt med den øvrige skovdrift, da urørte zoner har størst effekt omkring våde lokaliteter (mose og sump), gerne med en blandet forekomst af hjemmehørende træer og buske.

Man kan, uden store økonomiske konsekvenser, stoppe grøfter, så meget som praktisk muligt i sumpområder.

Hjemmehørende arter

Er gennem årtusinder blevet tilpasset en mangfoldig flora og fauna, og deres naturværdi anses derfor meget større end eksoternes. Der er over 800 forskellige arter af insekter og andre smådyr knyttet til eg, hvilket bl.a. gør den til at vigtigt fødested for mange insektædende småfugle.

Der er dog både fuglearter (fx grønspætte, topmejsen og sortmejsen), og svampearter der er specielt tilpasset livet i

nåletræsskovene. Derfor er variationen også meget vigtig i den naturvenlige skovdrift.

Kulturspor

Skovene rummer ofte mange forskellige fortidsminder og kulturspor. Specielt stensætninger, diger og gravhøje kan være levested for en række sjældne arter af mosser, laver og insekter, samt skjulested for brud og lækat. I den naturvenlige skovdrift er det derfor vigtigt, at fortidsminder og kulturspor registreres, så de kan beskyttes bedst muligt mod ændringer i tilstanden og i omgivelserne.

Fra plan til praksis

Når de ovennævnte elementer i bedst muligt omfang er tænkt ind i skovdriften og skrevet ned i en naturplan eller driftsplan med et tilhørende godt kortmateriale, så er man nået rigtig langt i retning af en mere naturvenlig skovdrift.

Naturvenlig skovdrift behøver ikke at konflikte med produktion af godt træ. Men man skal tænke sig lidt mere om. Variation, Vand, (dødt) Ved er nogle gode nøgleord at have i bagehovedet når man planlægger og arbejder i skoven.

Skoven er det sidste fristed

Hvor vigtig er den naturvenlige skovdrift så egentlig? Ja, faktisk er skovene (særligt de urørte naturskove) det sidste fristed for mange af de arter, som er forsvundet i det danske kulturlandskab.

Rødlisten er en fortegnelse over Danmarks truede dyr og planter. Af denne liste fremgår det, at 80% af alle truede svampe, 30% af alle truede laver og 50% af alle truede insekter er arter, som er tilknyttet skovene.

Det er vigtigt at redde disse arter, ikke blot fordi de hver især indgår med hver deres særlige funktion i naturens kredsløb – men også fordi den natur, vi skal overdrage til vores efterkommere, bliver uopretteligt fattigere, hver gang vi ser en art uddø!

Naturbeskyttelsesloven og Skovloven regulerer allerede en del omkring beskyttelsen af de ovennævnte værdier i skovene – men det er op til den enkelte at udføre den naturvenlige skovdrift i praksis.

Øerne Tlf: 62 62 47 47 oer@skovdyrkerne.dk
Vestjylland Tlf: 96 10 10 96 vest@skovdyrkerne.dk
Syd Tlf: 75 86 73 88 syd@skovdyrkerne.dk

Midt Tlf: 86 89 32 22 midt@skovdyrkerne.dk
Nord-Østjylland Tlf: 86 44 73 17 sno@skovdyrkerne.dk

Vi er Danmarks største medlemsejede virksomhed indenfor skov og landskab med mere end 4.000 skovejere, juletræsproducenter mv. som vi hjælper med rådgivning, entrepriser og salg.

Skovdyrkerne · Sekretariatet · Parallelvej 9 · 8680 Ry
info@skovdyrkerne.dk · www.skovdyrkerne.dk

SKOVDYRKERNE